

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Utrùm justī mereantur apud Deum etiam de condigno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

ARTICULUS II.

Utrum iusti apud Deum mereantur etiam de condigno.

RESPONSIO.

Iusti apud Deum merentur etiam de condigno.

Est communior Doctorum sententia, & prob. Iustum mereri apud Deum de condigno, est iustum mereri apud Deum ex iustitia, & ex aequalitate operis cum mercede naturali, illi à Deo proposita & promissa. Atqui iustus, 1. meretur apud Deum ex iustitia. 2. Meretur ex aequalitate operis cum mercede, &c. Ergo, &c.

Prob. 1. pars min. 1. ex Scriptura. Nam 2. ad Timoth. c. 4. dicit Apostolus: *Reposita est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex.* Et Hebr. cap. 6. *Non enim iniustus Deus, ut obliviscatur operis vestri.* 2. Autoritate S. Augustini: nam dicit lib. de nat. & grat. c. 2. *Non est iniustus Deus, qui iustos fraudet mercede iustitiae.* Et lib. 4. contra Julian. c. 3. *Per quod vera iustitia, per hoc etiam regnum Dei. Deus namque ipse, quod absit, erit iniustus, si ad eius regnum verus non admittitur iustus.* Per iustum autem intelligit, non eum præcisè, qui justificationis beneficium consecutus est, sed eum, qui justificationis beneficium consecutus, vera iustitiae opera exercet, Ergo, &c.

Prob. 2. pars min. Nam dicitur 2. ad Thimoth. c. 1. *Ut digni habeamini in regno Dei.* Et Apocal. c. 3. *Ambulant mecum in albis, quia digni sunt.* Unde sic argumentor. Iusti per bona opera digni fiunt vita aeterna. Atqui hæc dignitas esse non potest absque aequalitate aliqua bonorum operum cum vita aeterna. Ergo, &c.

Confirm. ex Trident. Nam sess. 6. c. 16. dicit, illis iustorum operibus, quæ in Deo sunt facta, nihil deesse quominus vitam aeternam verè promeruisse censeantur. Et can. 32. definit iustos verè mereri augmentum gratiæ, vitam aeternam ejusque consecutionem, si in gratia decesserint, atque etiam augmentum gloriæ. Ergo bona iustorum opera, quæ in Deo sunt facta, sunt verè & propriè merita apud Deum, etiam relatè ad vitam aeternam. Atqui ad rationem meriti verè & propriè dicti requiritur aliqua operis meritorii cum mercede aequalitas. Ergo, &c.

Confirm. adhuc. Nam v. g. contritio charitate perfecta, quæ justificationem præcedit, & infallibiliter consequitur, non habet rationem veri meriti respectu justificationis, ut constat 1. ex Scriptura, quæ variis locis expresse affirmat impium justificari gratis. 2. Ex Trident. sess. 6. c. 8. ubi dicitur. *Gratis ideo justificari dicimur, quia nihil eorum, quæ justificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur.* Ergo bona iustorum opera, quæ in Deo facta sunt, habent aliquid relatè ad vitam aeternam, vi cuius eam verè & propriè promerentur, quod actus contritionis, etiam perfectæ, sed justificationem præcedentis, non habet relatè ad justificationem, seu relatè ad iustitiam inhærentem, cuius infusione peccator ex iniusto fit iustus: unde eam nec promeretur, nec promereri potest verè & propriè; quamvis eam consequatur infallibiliter. Atqui illud, quod bona iustorum opera quæ in Deo facta sunt, habent relatè ad vitam aeternam, & quo caret contritio charitate perfecta relatè ad justificationem, quam præcedit, non potest esse, nisi quædam aequalitas. Ergo, &c.

Confirm. 3. Bona iustorum opera, quæ in Deo facta sunt, verè & propriè promerentur vitam aeternam, vel quia sunt ejusdem ordinis cum illa, & sic ad illam congruitatem proportionem quandam habent; vel quia vita aeterna iustis à Deo proposita, & promissa est sub conditione onerosa bonorum operum; vel denique, quia bona illa iustorum opera quandam habent cum vita aeterna aequalitatem. Non primum, aut secundum: nam contritio charitate perfecta, quæ justificationem præcedit, non eam promeretur verè & propriè, & tamen, 1. est ejusdem ordinis cum

Simonnet Theol. Tom. II.

inhærente iustitia, cuius infusione justificamur, & ita cum illa quandam habet congruitatem & proportionem. 2. Justificatio adultis peccatoribus à Deo proposita & promissa est extra Sacramentum sub conditione onerosa contritionis perfectæ, & ea exhibita, peccator adultus infallibiliter justificatur. Ergo tertium.

Obj. 1. Repugnat hominem habere verum jus iustitiæ respectu Dei. *R. dist.* Repugnat hominem habere respectu Dei verum jus iustitiæ, quod non sit profectum ex libera Dei institutione & promissione, C. Quod sit profectum ex libera Dei institutione & promissione, N. Nam tale jus esse in homine respectu Dei, satis apertè docet Scriptura, cum ait Deum esse iustum iudicem, & quia iustus iudex est, promissam iustitiæ coronam redditurum; iustum esse, ut reddat, ac fore iniustum, si non redderet. Nulla autem ratio est, hic Scripturam in sensu improprio accipiendi.

Obj. 2. S. Augustinus negat Deum esse nostrum debitorem. Nam sic loquitur lib. 1. Confess. c. 4. *Reddis debita, nulli debens, donas debita, nihil perdens.* Ergo, &c. *R. S. Augustinus negat Deum esse nostrum debitorem absolute & independentè à libera promissione sua, ac gratiæ suæ largitione.* At non negat illum esse debitorem nostrum dependentè à promissione, qua vitam aeternam ut mercedem promissit bonis meritis, quæ nobis donat, liberaliter movendo nos per gratiæ suæ auxilium, quomodo nobis congruit, ut exerceamus bona opera, in quibus consistunt bona nostra illa merita, quibus vita aeterna ut merces ab eo proposita est.

Et verò S. Doctor loco citato dicit Deum reddere nobis debita. Ergo debitor noster est: non enim potest quis reddere debitum, nisi ipse debitor sit. Agnoscit igitur hic S. Doctor Deum esse debitorem nostrum: dicit tamen eum reddere debita, nihil debentem. 1. Quia non debet aliquid, purà vitam aeternam, nisi propter merita, quæ sunt ipsius dona: unde S. Doctor subdit Deum donare debita. Juxta S. Doctorem, Deus reddit & donat debita; reddit, quia verè debet; donat, quia non debet, nisi propter merita ab eo donata liberaliter.

2. S. Doctor dicit Deum reddere debita, nihil debentem, quia nihil debet, nisi ex libera promissione sua sic non debet iustus vitam aeternam propter bona eorum opera, nisi quia liberaliter promissit & proposuit vitam aeternam bonis iustorum operibus, ab eo liberaliter donandis.

Hanc suam doctrinam eleganter exponit S. Augustinus ferm. 16. de verbis Apostoli, ubi sic loquitur: *In his (bonis meritis) quæ jam habemus, laudemus Deum largitorem. In his (vita aeterna) quæ nondum habemus, tenemus debitorem. Debitor enim factus est, non aliquid à nobis accipiendo, sed quod ei placuit promittendo. Aliter enim dicimus homini: Debes mihi quæ dedi tibi: & aliter dicimus: Debes mihi, quia promissisti mihi. Quando dicis: Debes mihi, quia dedi tibi; à te processit beneficium, sed mutuum, non donatum: quando autem dicis: Debes mihi, quia promissisti mihi; tu nihil dedisti, & tamen exigis. . . . Quid dedimus Deo, quando totum quod sumus, & quod habemus boni, ab illo habemus? Nihil ergo ei dedimus, non est quemadmodum ista voce (dicendo scilicet illi: Redde mihi, quia dedi tibi) exigamus debitorem Deum. . . . Illo ergo modo possumus exigere Dominum nostrum, ut dicamus: Redde quod promissisti, quia fecimus quod iussisti, & hoc tu fecisti, qui laborantes iuvisti.*

Juxta S. Doctorem igitur, verè Deum tenemus nobis vitæ aeternæ debitorem, non quia à nobis accipit aliquid, sed quia nos ab illo accipimus, bona scilicet merita, pro quibus nobis vitam aeternam debet; & debet, quia illam bonis illis meritis liberè promissit. Unde Deo dicere quidem non possumus: Redde mihi, quia dedi tibi: sed possumus dicere: Redde, quia dedisti & promissisti; redde vitam aeternam, quia bona merita dedisti, pro quibus vitam aeternam promi-

fisti. Deus igitur, juxta S. Doctorem, debitor non est, non quia nos ipsum fecimus, sed quia se ipse fecit nobis debitorem, & largiendo nobis bona merita, & bonis illis meritis præmium proponendo.

Dices. S. Augustinus, lib. de grat. & lib. arb. dicit vitam æternam esse gratiam. *Insuper,* inquit, accipimus & gratiam pro gratia, quando nobis vita æterna reddetur. R. S. Doctor dicit vitam æternam esse gratiam, non quod debita non sit bonis meritis, quibus promissa & propolita est, sed quia bona merita, quibus debetur, sunt effectus gratiæ. Patet ex epist. 105. ad Sixtum, ubi sic loquitur: *Unde & ipsa vita æterna, quæ utique in fine sine fine habebitur, & ideo meritis præcedentibus redditur, tamen quia eadem merita, quibus redditur, non à nobis parata sunt per nostram sufficientiam, sed in nobis facta per gratiam; etiam ipsa gratia nuncupatur, non ob aliud nisi quia gratis datur. Nec ideo quia meritis non datur, sed quia data sunt & ipsa merita, quibus datur.*

Dices. S. Augustinus in epistola mox laudata negat nobis, etiam si iusti & sancti simus, vitam æternam deberi. *Quid te,* inquit, *disponis extollere, & contrariam morti vitam æternam tanquam debitum stipendium flagitare? Cui debetur vita æterna, vera iustitia est. Si autem vera iustitia est, ex te non est, desursum est, descendens à patre luminum, ut haberes eam. Si tamen habes eam, profecto accepisti. Quid enim habes, quod non accepisti? Quapropter, o homo, si accepturus es vitam æternam, iustitia quidem stipendium est, sed tibi gratia est, cui gratia est & ipsa iustitia. Tibi enim tanquam debita reddetur, si ex te tibi esset iustitia, cui debetur.*

R. S. Doctor his verbis negat tantum vitam æternam nobis deberi in sensu hæretico Pelagianorum, hoc est, nobis deberi propter bona merita, quæ non sunt à Deo donata, utpote à solis arbitrii viribus profecta. Minime verò negat nobis deberi vitam æternam propter bona merita, nobis donata à Deo. Diferre enim asserit vitam æternam deberi ejusmodi bonis meritis, quæ cum à Deo nobis donata sunt, nostra sunt; adeoque illis vita æterna deberi non potest, quin simul propter illa, quia nostra sunt, verè debeatur nobis.

Dices. S. Augustinus, lib. de gr. & lib. arb. c. 9. docet vitam æternam esse puram gratiam. *Maluit,* inquit, *dicere:* Gratiam autem Dei vita æterna: ut hinc intelligeremus, non pro meritis nostris Deum nos ad æternam vitam sed pro sua miseratione producere. Ergo, &c. R. neg. ant. Nam hoc eodem loco expresse docet, vitam æternam esse stipendium iustitiæ, hoc est, bonorum operum, quæ à iustis in Deo sunt facta. Stipendium autem debetur & quidem ex iustitia, ut ipse ait epist. 105. ad Sixtum, ubi sic loquitur: *Stipendium,* inquit *Apostolus, peccati mors. Rectè stipendium, quia debetur, quia digne retribuitur, quia merito redditur.*

Dicit itaque S. Doctor, non pro meritis nostris Deum nos ad vitam æternam, sed pro sua miseratione producere, non quod vitam æternam bonis nostris operibus, velut coronam illis debitam, non retribuat, sed quod bona illa opera, quibus debetur, & redditur vita æterna velut iusta merces & iustum stipendium, ipse in nobis pro sua misericordia operetur. Audiamus S. Doctorem. *Cum posset,* inquit, *dicere (Apostolus) & rectè dicere: Stipendium autem iustitiæ vita æterna: maluit dicere: Gratia autem Dei vita æterna: ut hinc intelligeremus, non pro meritis nostris Deum nos ad æternam vitam, sed pro sua miseratione producere. De quo in Psalmo, homo dicit anima sua: Qui coronat te in miseratione & misericordia. Numquid non corona bonis operibus redditur? Sed quia ipsa bona opera ille (Deus) in bonis operatur... ideo dixit Psalmus: Coronat te in miseratione & misericordia; quia ejus miseratione bona operamur, quibus corona redditur. Non autem redditur, nisi quod debitum est: sicut non donatur, nisi quod est indebitum.*

Dices. S. Augustinus, concione 2. in Psal. 70. dicit Deum nobis vitam æternam dare independentem à

meritis nostris. *Tua,* inquit, *peccata sunt, merita Dei sunt: supplicium tibi debetur, & cum præmium venerit, sua dona coronabit, non merita tua.* R. S. Doctorem, cum hic expresse agnoscat vitam æternam esse præmium, non excludere quodlibet meritum vitæ æternæ; nam omne præmium est alicujus meriti præmium; & ita si vita æterna est præmium bonorum aliquorum operum, bona aliqua opera sunt merita vitæ æternæ.

Hic itaque S. Doctor excludit tantum merita humana, hoc est, merita ex solis arbitrii viribus profecta, qualia nulla esse possunt relatè ad vitam æternam, & qualibus tamen asseriebant Pelagiani vitam æternam, ut coronam & præmium esse retribuentiam. Minime verò excludit merita non humana, hoc est, merita ex prævenientis & adjuvantis gratiæ viribus facta, quæ proinde sic sunt nostra merita, ut sint etiam Dei dona. Juxta mentem igitur S. Doctoris, Deus, cum præmium venerit, seu cum reddet vitam æternam iustis in statu gratiæ defunctis, sua dona coronabit, non eorum merita, quatenus non coronabit merita merè humana, & ex solis arbitrii viribus profecta, sed coronabit merita facta ex viribus prævenientis & adjuvantis interioris gratiæ, non solum illustrantis intellectum, sed etiam voluntatem immediate tangentis, lanantis & corroborantis ad operandum sicut oportuit ad salutem; atque ita coronando talia merita, sua dona coronabit.

Hoc igitur loco, qui nobis objicitur, & aliis similibus, S. Doctor petit Pelagianam hæresim, merita merè humana importunè extollentem: nec improbat in Pelagianis, quod dicerent vitam reddi bonis meritis, velut mercedem illis debitam, sed quod vellet ad bona illa merita, quibus vita æterna velut merces debita redditur, arbitrii vires sufficere; adeoque hominem bona illa merita, non à Deo per indebitum & misericorditer donatum interioris gratiæ prævenientis & adjuvantis auxilium, sed à se per solas arbitrii vires cum concursu generali naturaliter debito habere.

Patet hoc ex lib. de grat. & lib. arb. c. 6. ubi sic loquitur: *Cum dicunt Pelagiani hanc esse solam non secundum merita nostra gratiam, quæ homini peccata dimittuntur: illam verò, quæ datur in finem, id est, æternam vitam meritis nostris præcedentibus reddi; respondendum est eis. Si enim merita nostra sic intellexerent, ut etiam ipsa dona Dei esse cognoscerent, non esset reprobanda ista sententia: quoniam verò merita humana sic prædicant, ut ea ex semetipso habere hominem dicant, prorsus rectissime respondet Apostolus: Quis enim te discernit? quid habes, quod non accepisti? ... Prorsus talia cogitanti verissime dicitur: Dona sua coronat Deus, non merita tua: si tibi à te ipso, non ab illo sunt merita tua. Hæc enim si talia sunt, mala sunt: quæ mala sunt non coronat Deus: si autem bona sunt, Dei dona sunt, quia, sicut dicit Apostolus, Jacobus, omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre luminum.*

Dices denique. S. Augustinus, serm. 15. de verbis Apostoli, dicit nos à Deo salvari gratis, & independentem ab omni merito: nam sic ait: *Pro nihilo*, inquit *Plates regius, salvos facies eos. Quid est, Pro nihilo salvos facies? Nihil in eis invenies unde salves, & tamen salvas, gratis das, gratis salvas. Omnia merita præcedis, ut dona tua consequantur merita tua. Prorsus gratis das, gratis salvas, qui nihil invenies unde salves, & multum invenies unde damnes. Ergo, &c.*

R. S. Doctorem hic, sicut & in aliis similibus locis, excludere tantum merita, quæ non sint effectus gratiæ & dona Dei. Juxta S. Doctorem, Deus antequam donet nobis suam gratiam, nulla invenit in nobis bona merita, propter quæ nos salvare possit, sed è contra multa invenit mala merita, propter quæ nos damnare posset; & tamen nos salvat, gratis nos justificando, & gratis justificatos gratis movendo & adjuvando ad exercenda opera salutaria, quibus vitam æternam ut mercedem gratis proposuit ac promissit. Gra-

tis

tis salvat, quia gratis dat, & prorsus gratis sal-
vat, quia prorsus gratis dat vitam æternam. Pro-
pterea autem gratis dat vitam æternam, non quia dat
nulla prorsus habentibus bona merita, sed quia dat
nulla habentibus bona merita, quæ non fuerint ab
eo donata.

Breviter, quid hic intendit S. Doctor? Nulla bona
merita, quibus vita æterna velut merces deberetur &
redditur, esse in nobis ex nobis, hoc est, esse in no-
bis ex folis naturæ viribus sine auxilio interioris gra-
tiæ, adeoque nulla gratiam, sed gratiam omnia præ-
cedere. Unde S. Doctor ante verba, quæ nobis ob-
ijciuntur, proxime sic ait: *Non potest promerendo ac-
cepisse, qui non promereres, nisi accepisses. Gratia præ-
cepit meritum tuum, non gratia ex merito, sed meri-
tum ex gratia. Nam si gratia ex merito, emisit, non
gratis accepisti, Pro nihilo, inquit, saluos, &c.*

Obj. 3. Non potest esse iustitia inter Deum &
& servum. Ergo non potest esse inter Deum & crea-
turam. *Prob. consequentia.* Iustitia non potest esse
inter Deum & servum, quia iustitia est ad alte-
rum, & servus non est alter à Domino, sed est aliquid
Domini. Atqui pariter creatura est aliquid Dei. Er-
go, &c. R. posse iustitiam esse inter servum & Domi-
num in iis, in quibus servus, sive ex dispositione le-
gis, sive ex conventionem, sive ex voluntate Domini,
sui juris est. Similiter, iustitia potest esse inter Deum
& hominem in iis, in quibus hominem sui juris esse
vult, & cum homine velut emancipato & sui juris
facto agit Deus. Sic autem agit Deus cum homine,
cum illi proponit, & promittit vitam æternam ut
mercedem sub conditione onerosa operum salutarium,
cum mercede proposita & promissa aliqua modo æ-
qualium: hoc ipso enim vult opera illa salutaria, quæ
sunt ipsius dona, esse propria & sua hominis merita,
& hominem esse sui juris quantum ad illa. Quare si
homo salutaria illa opera exhibeat Deo, licet donan-
te ipso Deo, exhibet Deo aliquid suum, mercedi pro-
missæ & propositæ aliquo modo æquale: adeoque Deus
mercedem propositam & promissam reddere tenetur
ex iustitia. Deus igitur, non quidem ab homine, sed
à se ipso obligari potest homini ex iustitia.

Porro hæc iustitia, cujus obligationem in se libera-
liter suscipit Deus erga hominem, non est iustitia le-
galis, aut distributiva: utraque enim respicit ius fun-
damentum in titulo communitatis: sed est iustitia commu-
tativa, quæ respicit iura privata privatorum qua ta-
lium, & ad quam pertinent commutationes, in qui-
bus tantum pro tanto redditur, nec dic neminem al-
teri obligari posse ex iustitia commutativa, nisi ab il-
lo accipiat aliquid sibi commodum & utile, nihil au-
tem tale Deum ab homine posse accipere. Nam ut
quis ex iustitia commutativa obligetur alteri, satis
est si ab eo aliquid sibi gratum ex promissione & con-
ventionem mercedis accipiat.

Dices. Si Deus obligaret se homini ex iustitia,
spoliaret se supremo illo dominio, quod habet in ho-
minem & omnia ejus bona. R. neg. Itaque quando
Deus paciscitur cum homine, proponendo & pro-
mittendo illi vitam æternam ut mercedem sub con-
ditione onerosa operum salutarium, non spoliatur se
supremo illo jure, vi cuius creata omnia essentiali-
ter manent in ejus potestate, adeoque illa ut sua &
sibi debita repetere semper potest; sed solum non
utitur jure illo, cui subordinatum semper manet ius
quod homini tribuit in bona opera, quæ, ipso do-
nante, exercet homo, cuius proinde non sunt pro-
pria & sua bona, seu merita, nisi quia Deus vult,
& quandiu vult.

Deus igitur, salvo supremo illo jure, quod essen-
tialiter habet in res omnes creatas, hominem gratis
iustificat, & in filium adoptivum, in ordine ad
vitam æternam bonis operibus verè ac propriè pro-
merendam sui juris facit, illi proponendo vitam æter-
nam ut mercedem bonis operibus, si exhibeantur, re-
tribuendam, Dixi, salvo, &c. Nam sic hominem sui
juris facit in ordine ad vitam, &c. ut nihilominus ho-
mo cum omnibus bonis suis remaneat in ejus potesta-
te.

Simonnet Theol. Tom. II.

te: ita ut adhuc possit bona ejus opera omnia, ut fi-
bi debita, gratis repetere in sensu diviso propositionis
vitæ æternæ, ut mercedis illis operibus, si fiant retri-
buenda. Dico, in sensu diviso: non enim potest sic
opera illa repetere in sensu composito hujus propo-
sitionis, Unde stante hac propositione, & homine ope-
ra bona, quibus vita æterna promissa est, exhibente,
arqui in statu gratiæ decedente, non posset Deus abs-
que iniustitia non retribuere vitam æternam.

Obj. 4. Scriptura docet opera meritoria justorum
non habere æqualitatem cum mercede gloriæ æternæ.
Nam v.g. Rom. c. 8. dicitur: *Non sunt condigna passio-
nes hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revela-
bitur in nobis.* R. Scripturam hoc loco, & aliis si-
milibus, loqui de bonis justorum operibus, sumptis
præcisè secundum propriam excellentiam, vel etiam
secundum propriam excellentiam simul & dignitatem
personæ, à qua fiunt. Utrovis autem modo præci-
sè sumantur non habent condignitatem ad mercedem
æternæ gloriæ. At si considerentur non solum se-
cundum propriam excellentiam & dignitatem perso-
næ, cujus sunt, sed etiam secundum dignitatem
personæ præmii retribuentis, & personæ propter
quam præmium retribuitur, condignitatem illam ha-
bent. Pro quo.

Nota. Opera, quibus iusti merentur, eam habent
intrinsecam excellentiam, ut si non exercentur à
persona absolute vili, qualis est homo existens in sta-
tu peccati, digna sint præmio magno relatè ad di-
gnitatem personæ præmiandæ, dignitatem personæ
præmii retribuentis, & dignitatem personæ, pro-
pter quam præmium retribuitur, simul & indivisi-
bilitè consideratas. Tale autem præmium non est ali-
quod in æstimatione prudenti infra gloriam æter-
nam. Nisi enim Deus præmiando opera salutaria ju-
storum propter Christum, retribuatur illis gloriam æ-
ternam, in æstimatione prudenti non censetur re-
tribuere aliquid magnum relatè ad dignitatem amici
& filii adoptivi Dei, dignitatem Dei, & dignitatem
Christi, simul & indivisibilitè sumptas.

Itaque dignitas personæ præmiandæ, dignitas Dei
præmii retribuentis, & dignitas Christi, propter
quem præmium retribuitur, simul & indivisibilitè
sumptas, se habent ad modum formæ morales, mo-
raliter intrinsecæ operibus meritoris iusti, & valo-
rem intrinsecum, quem habent à propria excellen-
tia, insistant secundum quid in æstimatione mora-
li, atque sic infinitando, moralem illi tribuunt æ-
qualitatem cum mercede gloriæ æternæ.

ARTICULUS III.

*Quid ex parte Dei, & ex parte hominis, requiratur
ad meritum de condigno.*

RESPONSIO I.

AD meritum de condigno ex parte Dei requiri-
tur mercedis promissio.

Prob. Ad meritum de condigno requiritur obliga-
tio ad reddendam mercedem. Nam mereri de condi-
gno apud aliquem, nil aliud esse potest, quam illum
obligare, vel obligari ad reddendam mercedem pro-
pter opus aliquod mercedi aliquo modo æquale ex-
hibendum. Atqui Deus obligari non potest ad reddendam
mercedem homini propter bona opera, etiam
mercedi æqualia, nisi ipse operibus illis mercedem
proposuerit, & promiserit. Ergo, &c.

Prob. min. Nam Deus est essentialiter supremus re-
rum omnium Dominus. Ergo omnia creaturarum
obsequia titulo gratitudinis, & aliis multis exigere
potest tanquam sibi debita. Ergo nulli creaturæ de-
bitor fieri potest, nisi ipse voluerit, proponendo sci-
licet illi & promittendo mercedem sub conditione
talium operum mercedi aliquo modo æqualium;
atque ita cum illa ut sui quoad hoc juris facta, li-
berè paciscendo.

Hinc illud S. Augustini, serm. 16. de verbis Apostoli:

I 3 De-